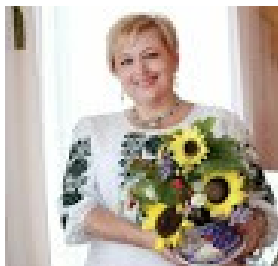

Щуцька О. І. Досвід навчально-реабілітаційних центрів – здобуток спеціальної освіти України. Ольга Щуцька. Корекційно-реабілітаційна діяльність: стратегії розвитку у національному та світовому вимірі : матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (18 квітня 2018 року, м. Суми). – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2018. - С.319 — 323. Режим доступу <https://www.sspu.sumy.ua>

УДК 376.018.3:376-056.263-056

Щуцька О.І.

ДОСВІД НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНИХ ЦЕНТРІВ — ЗДОБУТОК СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Актуальність. Українська система спеціальної освіти має надзвичайно багатий досвід організації роботи й значний потенціал психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами (ООП). Багаточисленні наукові заходи різних років лише є цьому підтвердженням [1,4,7].

Мета. Висвітлити досвід Терехівського навчально-реабілітаційного центру як здобуток сучасної спеціальної освіти регіону.

Виклад основного матеріалу. Навчально-реабілітаційні центри, спеціальні загальноосвітні заклади у сучасних умовах мають стати ресурсними центрами інклюзії, механізмами якісного забезпечення матеріально-технічних, програмно-методичних та кадрових ресурсів. Лише такий підхід дозволить чітко координувати діяльність та підтримку всіх загальноосвітніх закладів, що реалізують ідеї інклюзивної освіти [3].

В організації обрання освітнього маршруту дитини з ООП важливою видається і стратегія залучення батьків до активної участі у навчанні, вихованні й розвитку власної дитини. Про це свідчать сучасні дослідження і українських науковців, які наголошують і виокремлюють такі найважливіші аспекти цієї стратегії:

- організація спеціального супроводу сім'ї, у якій є дитина з ООП;
- реалізація не лише прав батьків, а й обов'язків стосовно дитини, відповідальності за її розвиток;

Щуцька О. І. Досвід навчально-реабілітаційних центрів – здобуток спеціальної освіти України. Ольга Щуцька. Корекційно-реабілітаційна діяльність: стратегії розвитку у національному та світовому вимірі : матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (18 квітня 2018 року, м. Суми). – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2018. - С.319 — 323. Режим доступу <https://www.sspu.sumy.ua>

➤ формування у батьків розуміння необхідності варіативності і вибору освітнього розвитку, усунення наявних соціальних бар'єрів [4,5].

При цьому зазначається, що реалізація цієї стратегії уможлиблює у різних груп батьків рефлексію, оптимістичне мислення й адекватну самооцінку, що сприяє ефективності організації найкращого варіанту освітнього розвитку [3,4].

Досвід нашого Тербовлянського навчально-реабілітаційного центру у контексті практичної реалізації ідей освітнього розвитку нечуючої дитини та дитини з мовленнєвими порушеннями сформувалася тенденція обов'язкового їхнього психолого-педагогічного супроводу в освітньому закладі, що забезпечується діяльністю міждисциплінарної команди. Складається міждисциплінарна команда з фахівців — педагогів-предметників, психологів, учителів-дефектологів, учителів-логопедів, учителів індивідуальної слухової роботи. Завданнями такої команди є виявлення потреб учнів з ООП, постійне спостереження та відстеження динаміки їхнього розвитку(стану слуху, форм мовлення, психічних процесів та ін.).

Одним із досягнень спеціальної освіти загалом та НРЦ зокрема слід вважати розроблення й апробацію авторських навчальних програм, методик окремих дисциплін, діяльності гуртків у закладі з урахуванням можливостей означеної категорії осіб з ООП, оскільки зазначений аспект, на думку, є певним досягненням професійності кращих педагогів, забезпечує поширення досвіду серед колег, загалом і рефлексію досвіду [6,7].

Висновки. Таким чином, спеціальна освіта має достатньо обґрунтований і виважений ресурс (територіальний, матеріальний, технічний, кадровий, компенсаторний, коригувальний, розвивальний, своєчасний та ін.) для успішності надання освітніх послуг дітям з ООП.

Вважаємо, що:

Щуцька О. І. Досвід навчально-реабілітаційних центрів – здобуток спеціальної освіти України. Ольга Щуцька. Корекційно-реабілітаційна діяльність: стратегії розвитку у національному та світовому вимірі : матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (18 квітня 2018 року, м. Суми). – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2018. - С.319 — 323. Режим доступу <https://www.sspu.sumy.ua>

➤ механічне перенесення в систему загальноосвітніх закладів ідей інклюзивності без необхідних створених умов,

➤ форсування інклюзивних процесів шляхом збільшення кількості інклюзивних навчальних закладів шляхом оптимізації мережі спеціальних освітніх закладів у спосіб їх закриття;

➤ тотальне залучення дітей із ООП до навчання в освітніх закладах загального типу;

➤ відсутність в організаціях загального типу спеціальних умов, необхідних для задоволення особливих освітніх потреб учнів із ООП

стане основою формальності у перенесенні зарубіжної моделі інклюзії в систему освіти і негативних тенденцій у суспільстві.

Список використаної літератури.

1. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції “Інклюзивне навчання в Новій українській школі” 26 - 27 березня 2018 р. м. Тербовля у двох частинах. Частина I. - Упорядн. : Лапін А.В., Сурмай Л.О., Щуцька О.І. - Київ: Інтерсервіс, 2018.

2. Кульбіда С.В. До питання про білінгвальне навчання нечуючих: теорія і практика. Світлана Кульбіда. Жестова мова й сучасність : Зб. наук. праць. – Вип. 1.- Київ: Наукова думка, 2006.- С.16 – 22.

3. Кульбіда С.В. Освіта ХХІ століття Дефектологія. - № 2. - 2006. - С.54 – 56.

4. Кульбіда С. В. Засади двомовного навчання — в контексті реалізації положень конвенції про права нечуючих осіб. - Матеріали міжнародної науково-практичної конференції “Інклюзивне навчання в Новій українській школі” 26 - 27 березня 2018 р. м. Тербовля у двох частинах. Частина I. - Упорядн. : Лапін А.В., Сурмай Л.О., Щуцька О.І. - Київ: Інтерсервіс, 2018. - С.49 -52.

5. Кульбіда С.В. Статус глухої людини в соціумі: особистість чи стигматизований індивід? С. Кульбіда.- Молодь в умовах нової соціальної перспективи : Зб. наук. праць. - Вип. 16. - Київ, 18 травня 2017 року. - К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2017. - С. 477 — 488. Режим доступу <http://lib.iitta.gov.ua/707083/>

6. Щуцька, О.І., Кацан, М.І. (2017) Здобутки сучасної сурдопедагогіки на прикладі навчально-реабілітаційного центру. О. Щуцька, М. Кацан. - Молодь в умовах нової соціальної перспективи, 16. К.: НПУ імені М.П. Драгоманова. С. 477-488. Режим доступу <http://lib.iitta.gov.ua/707201/>

Щуцька О. І. Досвід навчально-реабілітаційних центрів – здобуток спеціальної освіти України. Ольга Щуцька. Корекційно-реабілітаційна діяльність: стратегії розвитку у національному та світовому вимірі : матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (18 квітня 2018 року, м. Суми). – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2018. - С.319 — 323. Режим доступу <https://www.sspu.sumy.ua>

7. Щуцька О. І. Принципи діяльності Теробовлянського навчально-реабілітаційного центру. О. І. Щуцька. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції “Інклюзивне навчання в Новій українській школі” 26 - 27 березня 2018 р. м. Теробовля у двох частинах. Частина II. - Упорядн. : Лапін А.В., Сурмай Л.О., Щуцька О.І. - Київ: Інтерсервіс, 2018. - С.125-128.